

Л.І. Коробчук, к.пед.н., доцент

Т.І. Коробчук, к.е.н., доцент

Луцький національний технічний університет

КОМПЕТЕНТІСТНИЙ ПІДХІД ДО ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Професійна підготовка студентів техніко-технологічних спеціальностей вимагає обов'язкового розвитку екологічно значимих особистісних якостей. Вони набувають статусу системного фактора, що забезпечує діалектичну єдність діяльнісного та особистісного підходів у процесі комплексного формування екологічної культури студентів вищих технічних навчальних закладів. У процесі оволодіння циклами навчальних дисциплін науково-дослідної та інших видів позанавчальної роботи в студентів цілеспрямовано формуються такі риси, як компетентність у широкому колі професійно значущих проблем, необхідний рівень освіченості, культури і духовності, організаційні якості, порядність, чесність, альтруїзм, висока моральність, елементи екологічного мислення. Тому нині кожна людина, незалежно від її спеціальності, повинна бути екологічно освіченою та екологічно культурною. Тільки в цьому випадку вона зможе оцінити наслідки своєї практичної діяльності при взаємодії з природою.

Відзначимо, що екологічна культура майбутніх фахівців технічних спеціальностей – це цілісне особистісне утворення, для якого характерні сформовані: ціннісно-мотиваційне ставлення до навколишнього середовища, високий рівень екологічних знань, а також навички й уміння самостійної екологічної діяльності, яка реалізується через рівень відносин між людиною і соціоприродним середовищем у професійній та побутовій діяльності.

Екологічна освіта та виховання, виступаючи в єдності, забезпечать формування в людини знань наукових основ природокористування, ціннісного ставлення до них, певної орієнтації на активну життєву позицію щодо збереження та відтворення природних ресурсів. Саме тому в навчально-виховному процесі доцільно застосовувати компетентістний підхід, що значно

полегшить формування особистості майбутніх фахівців вищих технічних навчальних закладів та розуміння їх ролі в системі «людина-природа-суспільство». Складність поняття професійної компетентності передбачає у своїй сутності ще й цінність, етику, знання і пізнавальні підходи, мотивацію і ставлення. Саме такий підхід грає одну з основних ролей у формуванні екологічної культури.

Компетентістний підхід – це технологія моделювання результатів навчання, що забезпечує майбутньому фахівцю здатність застосовувати знання, вміння та особистісні якості для успішної діяльності в певній області. Використання компетентістного підходу обумовлено соціально-економічними потребами вітчизняної економіки: в умовах ризику та невизначеності ринкової ситуації, посилення конкуренції спеціалістів на ринку праці затребуваним стає професійно мобільний, ініціативний фахівець, здатний до прийняття оптимальних рішень, маючи в наявності сукупність таких професійно-освітніх здібностей, що забезпечують його універсальність. Звичайно, сам по собі компетентістний підхід не може модернізувати систему вищої професійної освіти, підвищити її якість та конкурентоспроможність, але здатний створити умови для цих нових структурних процесів. Тому характеристика рівня розвитку екологічної культури студентів технічного профілю з позицій компетентістного підходу повинна здійснюватися за такими показниками:

- низький рівень – випускники знають і усвідомлюють суть екологічних проблем з точки зору потреб людини; орієнтовані на утилітарний тип цінностей; допускаються помилки в екологічній оцінці конкретних ситуацій або дій; характерна відсутність переконаності в необхідності формування екологічної культури та естетичного сприйняття природного середовища, співчуття, співпереживання до природних об'єктів;

- середній, при якому випускники знають і розуміють складність екологічних проблем, необхідність охорони природи; для них характерні прагнення до збереження природи з одночасним проявом елементів морального

імперативу; прогностично-проектувальна діяльність спрямована на екологічно обґрунтований кінцевий результат, зорієнтований на цінності збереження;

– високий рівень, якому притаманне усвідомлення необхідності і знання шляхів вирішення екологічних проблем на основі відтворення та збільшення природних ресурсів; переважає бажання і готовність включитися в процес відновлення навколишнього макро- і мікросередовища, чіткий прояв морального імперативу; прогностично-проектувальна діяльність спрямована на відновлювальну творчу взаємодію з природою.

Розглядаючи екологічну культуру як інтегративне новоутворення, що трансформується у властивість особистості майбутнього фахівця технічного профілю, слід констатувати, що вона має складну динамічну структуру: потреби, мотиви, інтереси, ідеали, ціннісну сферу, переконання, спеціальні знання, уміння і навички, здатність до рефлексії і професійного самовдосконалення.

Загалом можна відзначити, що у навчальному процесі головна роль повинна відводитися організації системи освіти, зокрема у вищій школі, заповнення її необхідними знаннями і формування належного рівня екологічної компетентності та інформаційної культури, які є невід'ємними важливими складовими частинами в системі підготовки майбутніх фахівців – спеціалістів технічного профілю.